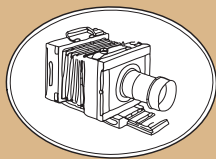

OBJEKTIV

Nr. 128

April 2010

TEMANUMMER

Gamle Danmark....

Dansk Fotohistorisk Selskab

*Flemming Berendt
Andrew Daneman
Peter Elfelt
Peter Lorenz Fangel
Åge Fredslund-Andersen
Ole Hesager
Svenn Hugo
Peter Haagen
DFS registrant 2010
Danmarks Fotomuseum*

*Andreas Trier Mørch
Poul Pedersen
John Philipp
Peter Randløv
Jan Rasmussen
Gerhard Ryding
Svend Åge Schiermacher
Sigvart Werner
Det kgl. Bibliotek
Dansk Skolemuseum*

Redaktion

*Flemming Berendt
2010*

Forside:

Ukendt provinsby ca. 1843

3 fotografer i Jernbanegade, Hjørring, ca. 1891. Kristine Lund (1852-1948) atelier i Jernbanegade 24

I december 1996 udkom temanummeret *Kjøbenhavn Dengang*, nu er turen kommet til *Gamle Danmark*, fotografiske optagelser fra provinsen, Grønland og Færøerne.

Gamle Danmark er baseret på fotografier udført med forskellige fotografiske processer. Udvalget af billederne har haft sine begrænsninger, ikke blot hvad tiden har måttet efterlade billeder. Det har selvsagt heller ikke været muligt at henføre de enkelte fotografier til en bestemt fotograf og kamertype.

En stor del af billederne er udlånt af medlemmer i Dansk Fotohistorisk Selskab og er ikke nævnt med den enkeltes navn.

Billedhistoriens begyndelse

Danmark er et af de lande, hvor denne for mange mennesker uforståelige opfindelse breder sig hastigt takket være en håndfuld forudseende personer, som aner de store perspektiver i at kunne fastholde det set her og nu.

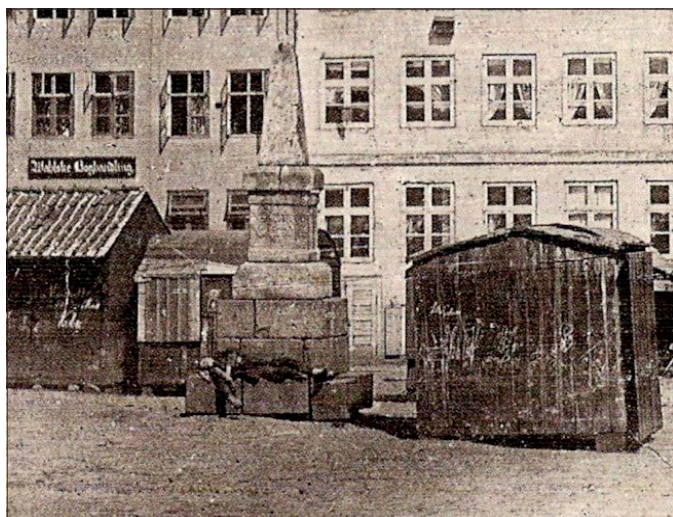
Datidens største videnskabsmand H.C. Ørsted (1777-1851) er en af dem, som dog tøvende giver sig til kende. Den skeptiske naturforsker konkluderer:

Det første spørgsmål, der må falde en tænkende mand ind, når man hører tale om en så besynderlig opdagelse, er naturligvis, om det fortalte også er sandt.

Fotografiet kommer til Danmark

Vi dvæler i korte glimt ved den danske billedhistorie's første år. Et beskedent antal daguerreotypier har overlevet de 170 år. De allerførste daguerreotypier var naturligvis af 'døde ting' et såkaldt stilleben, men de er for længst gået tabt.

Første gang man kunne fastholde et menneske i Danmark er historisk set det mest interessante. En sådan herre kan vi med stolthed præsentere på et daguerreotypi 'aftaget' af Peter Faber (1810-1877).

Mand liggende på Skamstøtten (Ulfeldts Plads), febr. 1840

Et af de ældste daguerreotypier fra Jylland 'aftaget' et ukendt sted, viser en jysk halvgård i ca. 1848. På gårdspladsen er fastholdt 8 personer som har taget opstilling under den langvarige optagelse. Inden vi begynder at opleve nogle af de ældste fotografiske optagelser fra provinsen vises et tidligt daguerreotypi fra Ålborg havn nederste billede på næste side.

En samling billeder bliver lagt på ens bord, og man tager dem for sig ét for ét. Når man langsomt har bladet dem igennem, har man både i syn og tanker oplevet den plet af jorden, hvortil man blev lænket med både håndgribelige og skjulte bånd, og ord - sådan synes man selv - er her overflødige. Til dette værk skal ikke skrives 'billedtekst', og det er heller ikke forsøgt. Men af de farver og den duft, der ombølger eller står op fra bogens

sider, er der blevet en introduktion, som ikke blot henvender sig til danskere i Danmark men til fremmede læsere og til landsmænd, hvis tanker må gøre rejsen hjem over længslens mange mil. De første håber jeg, vil føle lunheden, klarheden eller kulden fra den luft, hvori billederne blev taget. De sidstes hjemvé har jeg prøvet på at give næring. Ikke med 'de store ting', som afstanden har en så sikker evne til at formindske. Men med de små, som tæller. For den, der længes, kan lidt være nok:

*Et høsligt æble, endnu vådt af regnen,
et bøjet rugstrå, set mod sommermånen...*

Jeg har prøvet det selv!

Hans Hartvig Seedorff Pedersen, 1949

Ukendt tidligt dansk daguerreotypi

God fornøjelse med en fotografisk odysse gennem Gamle Danmark!

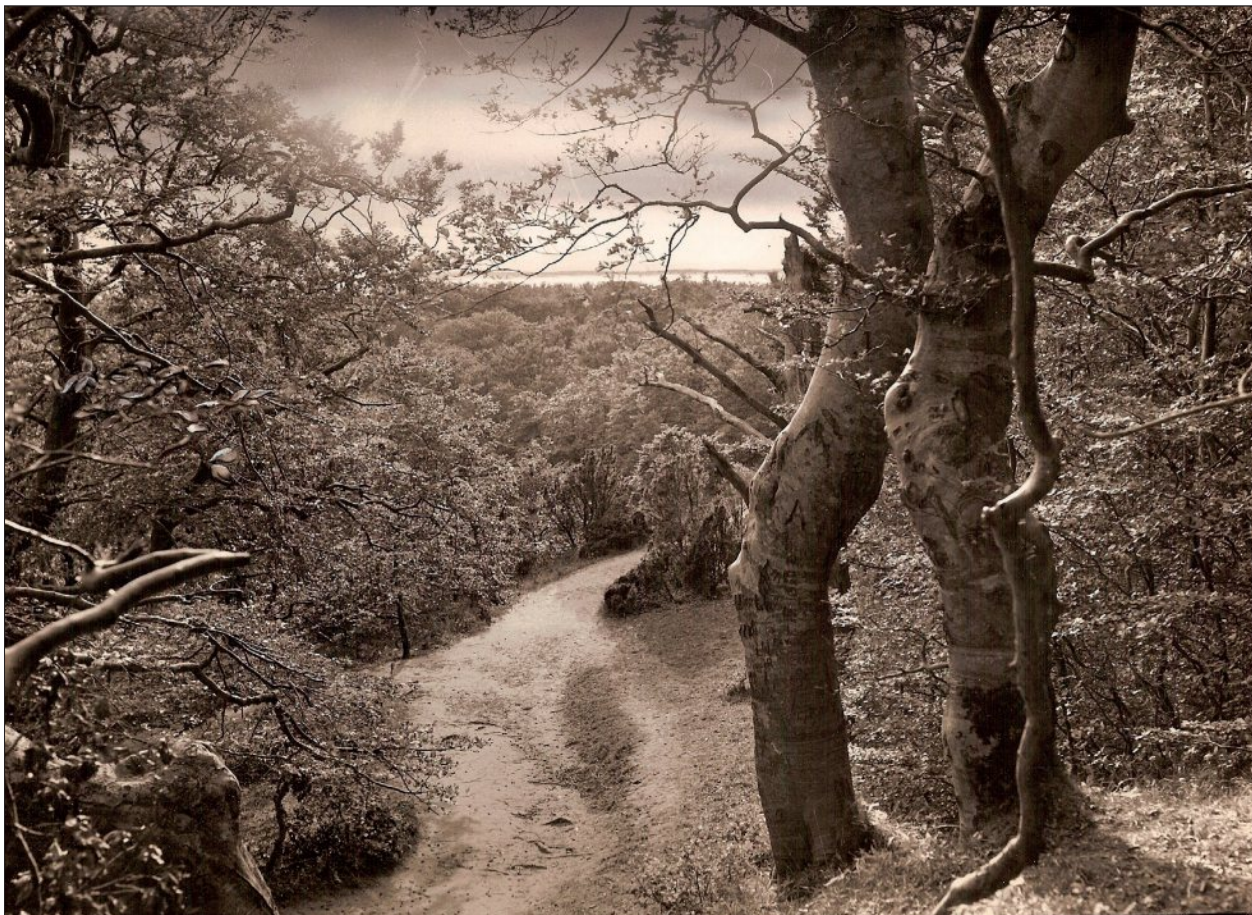

Daguerreotypi af Jysk Halvgård. Ca. 1848 Danmarks Fotomuseum

Daguerreotypi af hjuldamperen Iris i Aalborg havn, ca. 1850. Danmarks Fotomuseum

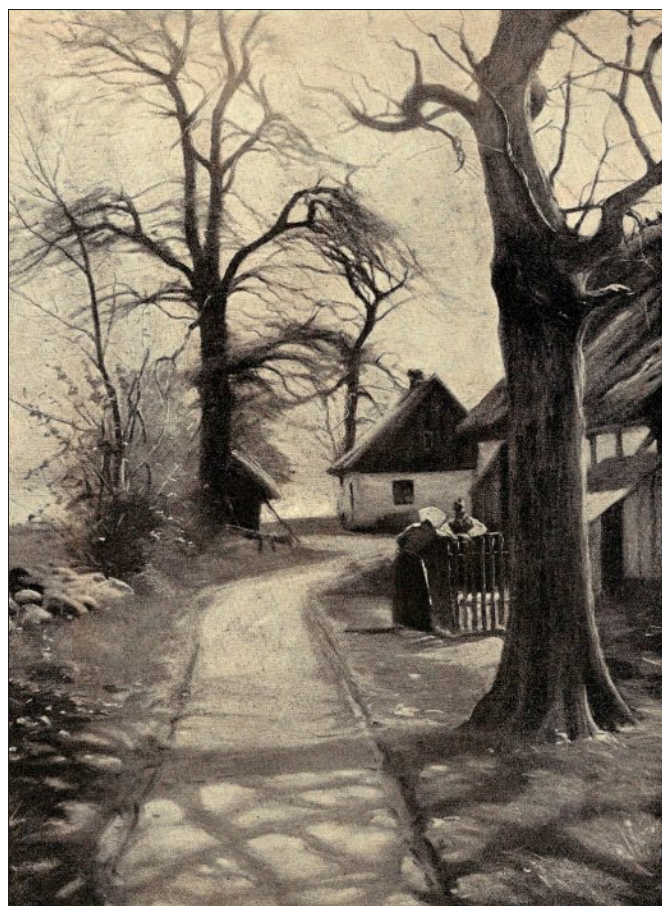

Skovparti

I 1944 udkom 2 bindsværket Danmark af amatør-fotografen Sigvart Werner (1872-1959) Den velhavernde grossist i isenkram brugte det meste af sin formue og voksenliv på at fotografere det danske landskab. I sit forord til værket skriver han:

Dette billedværk er blevet skabt på grundlag af de mange skønhedsindtryk, som et langt livs samleven med den danske natur har skænket mig, og som har været mig en stadig kilde til glæde. Det er mit håb, at det i nogen grad er lykkedes at fæstne disse indtryk i en form, som også kan være til glæde for andre beundrere af vort smukke land.

Disse ord fra en sand naturelsker og eminent landskabsfotograf har været ledetråd for billedudvalget til dette temanummer. Megen inspiration er tillige udgået fra billedgruppens medlemmer, som særligt lægger vægt på de resultater som fotografiapparatet i alle dets mærkværdige konstruktioner er i stand til at skabe.
God fornøjelse!

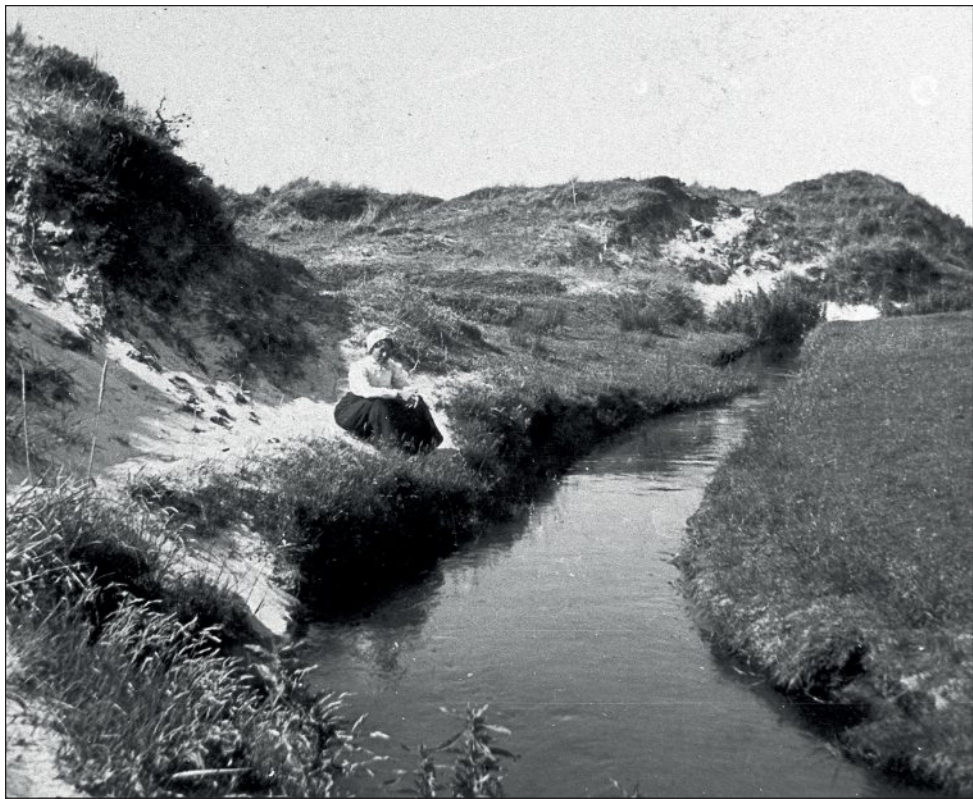

Bromoliebillede af landsby

Sommerspiret på Bornholm

Vandløb ved Slette Strand

Gård ved en hulvej

Hest med føl

Et sted på Sydsjælland

Et lille husmandssted

Den gamle snedker får skænket dagens kaffetår af 'madam blaa', ca. 1876

Herregårds- og almuefruen nyder deres otium

Lille fabrik for kurvefletning

Industriskrædderi, muligvis Herning ca. 1900

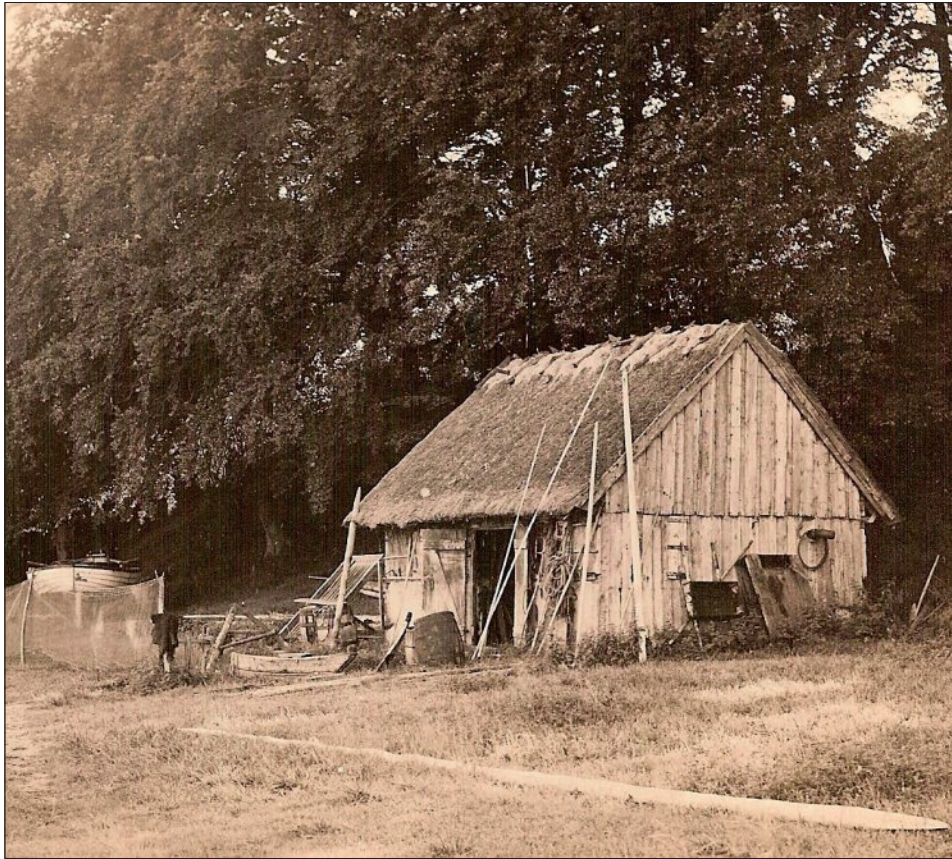

Daglejebolig

Mindre husmandssted

Redskabsskur

Mindre gård med medhjælp

Strandfogdens gård i Tisvilde, 1894

Der gøres klar til malkning

Arbejdsvogn med okseforspand

Høet køres i lade med okseforspand

På vej til mejeriet

En noget større leverance

Ukendt provinsby

Køge

Rødvig Havn, 1875

Ukendt fjord

St. Lime mølle, ca. 1880

Høsten kommer i hus, 1905

Ukendt by

Ukendt by

Århus midtby og domkirke

Den Gamle By i Århus

Frederiksborg Slot i Hillerød

„Sluppen’ fastelavnsindsamling for fiskerenker samt torvehandel på Domkirkepladsen ca. 1935

Stor bil-

og små legebiler

Moderleg- og alvorlig leg

Hotelejer Villh. Hansen og frue med deres 6 børn, 1902

Ved rådhuset i Sønderborg

Et plankeværk i Roskilde

Skolestue

Frk. Kruses skole i Næstved

Stranden ved Hirtshals

Fiskerbåde i havn

Redningsbåden trækkes på land

Redningsbåden gøres klar

Piger på stranden

Ferie på Skagen

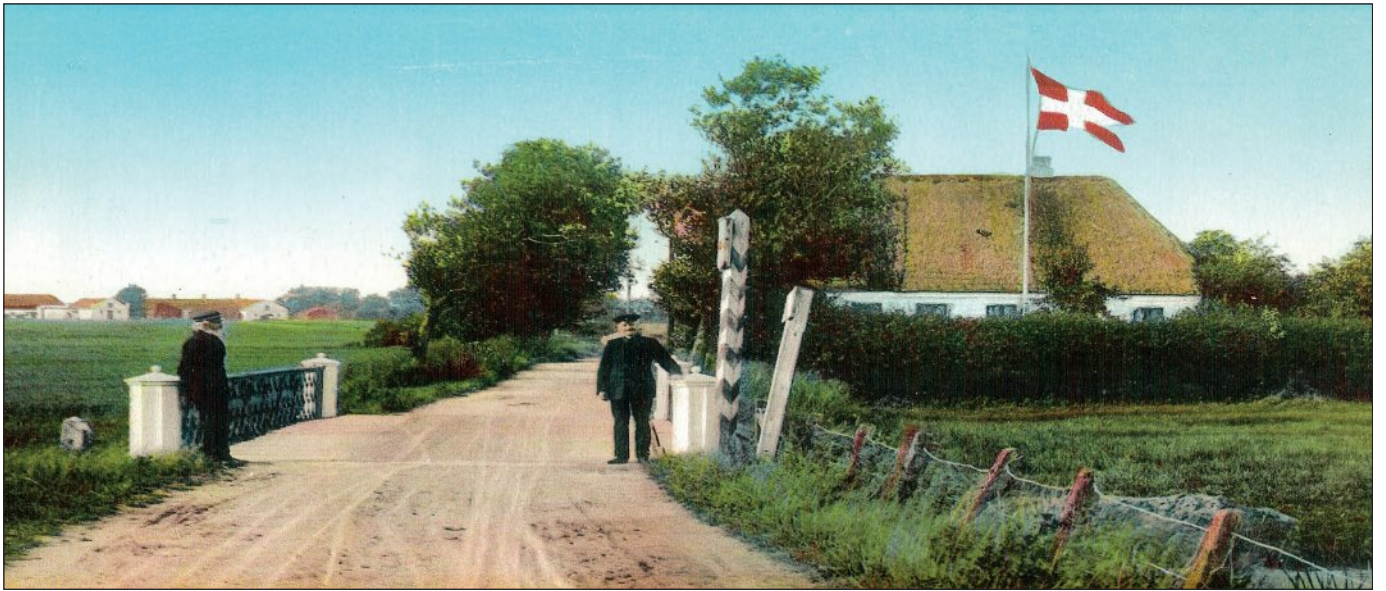

Badeanstalten Helgoland

Sommerdag på fjorden

Den dansk-tyske grænse

Arbejdende kunstmaler på heden

Fanger på Grønland

En bygd på Grønland

Tre grønlandere

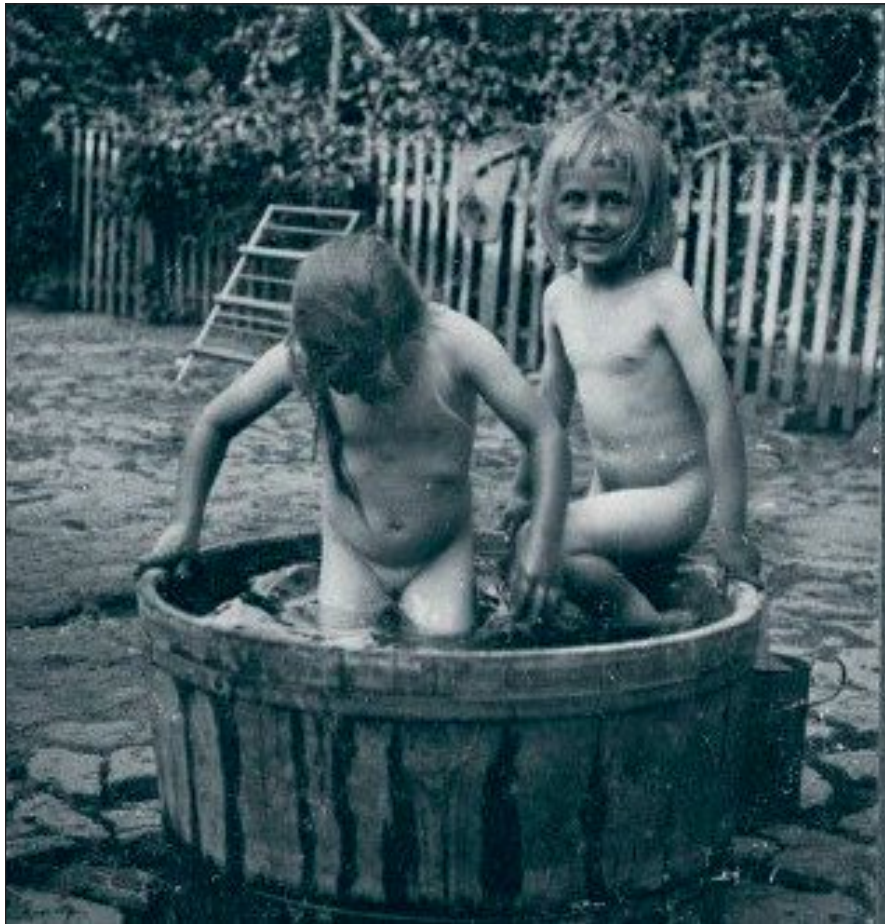
Grønlanderhytte, 1897

Danmarks Radio, København, Kalundborg

Sjaskeri

Tøjret barn

Stege byport

Korsør midtby

Nytorv i Slagelse

Ukendt by

Ukendt by

Slagter og viktualieforretning

Slagteren i Tikøb

Fiskehandel i Aalborg

Fjordlandskab

Hobro, ca. 1870

Ved Hobro

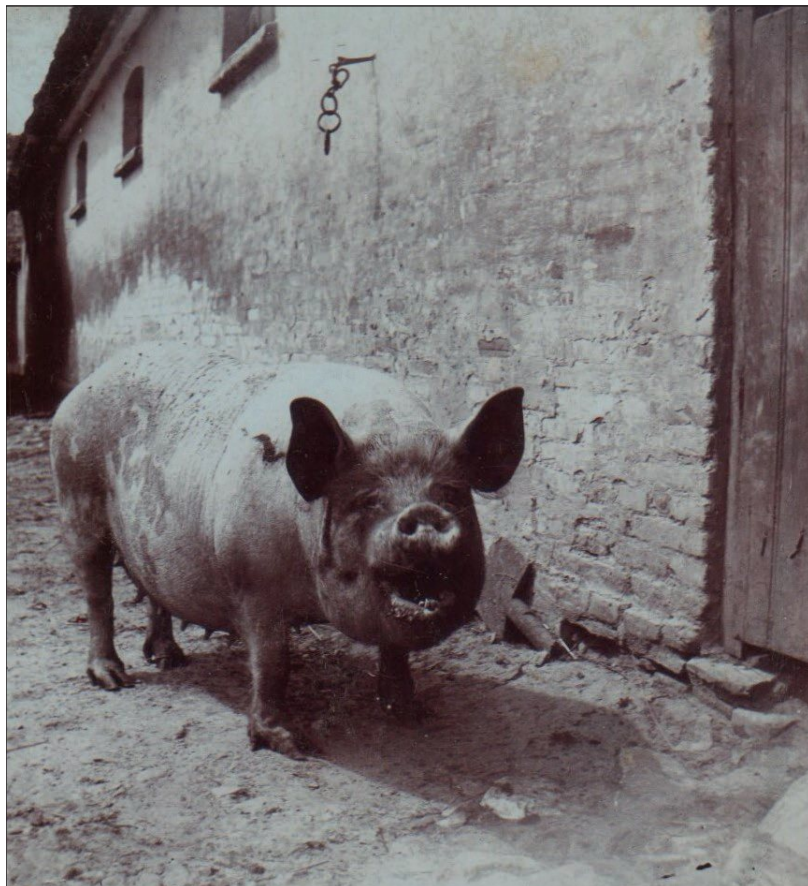

Ukendt kystby, 1900

Fiskerbåde ved Frederikshavn

Of-of!

Håndslag på en god handel

So med 10 grise

Griselagtning

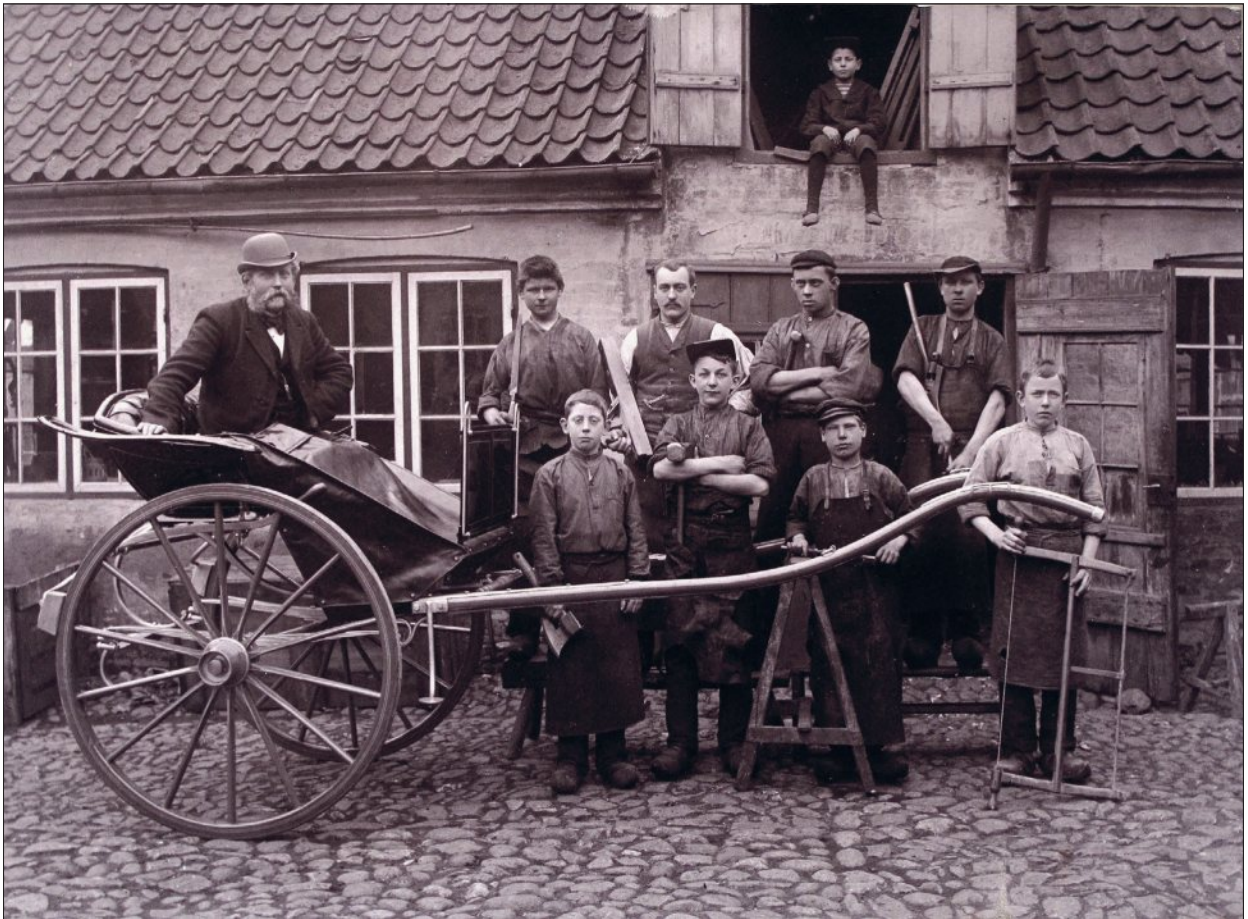

Cykelværksted i Svaneke ?

Smedeværksted

Karetmager med sit personale

Snedkerværksted

Håndarbejdets fremme

Gammeldags opvask

Familien på Herregården Raadegaard ved Næstved, 1886

Frokost i det grønne

Anløbsbro ved Fuglefford

Gade i Thorshavn, 1906

Kysten ved Haderslev?

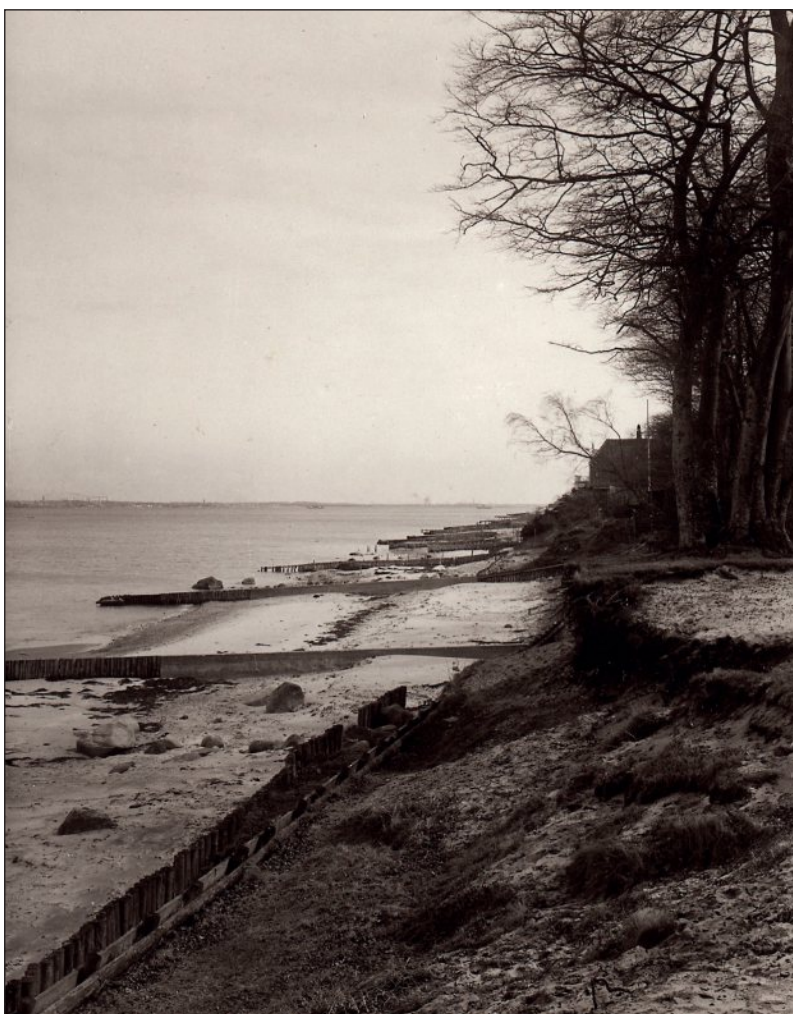

Ukendt kystparti, 1890

Parti ved Aabenraa

Julebæk, 1920

Hjemlig hygge

Hygge i hjemmet

De åndelige sysler må ikke glemmes

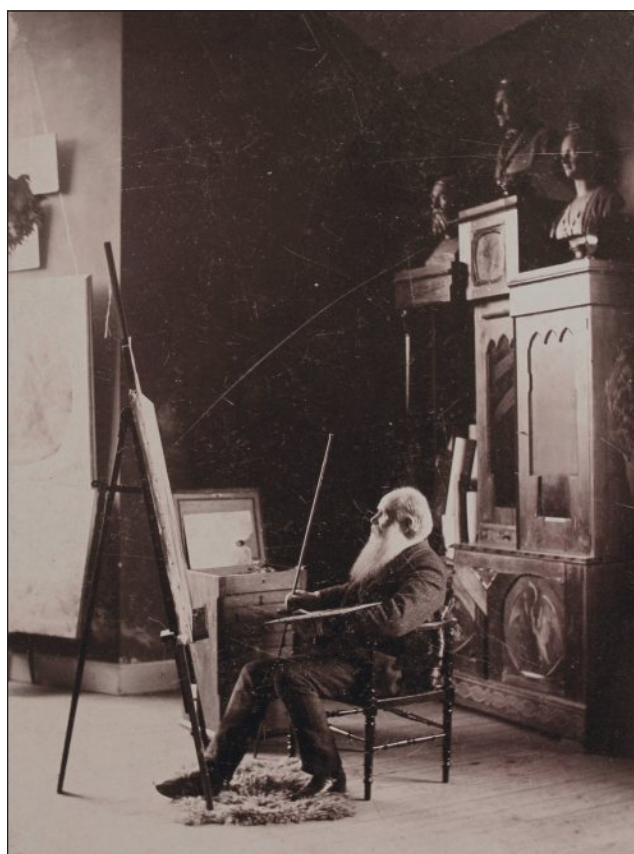

Hjemlige pligter

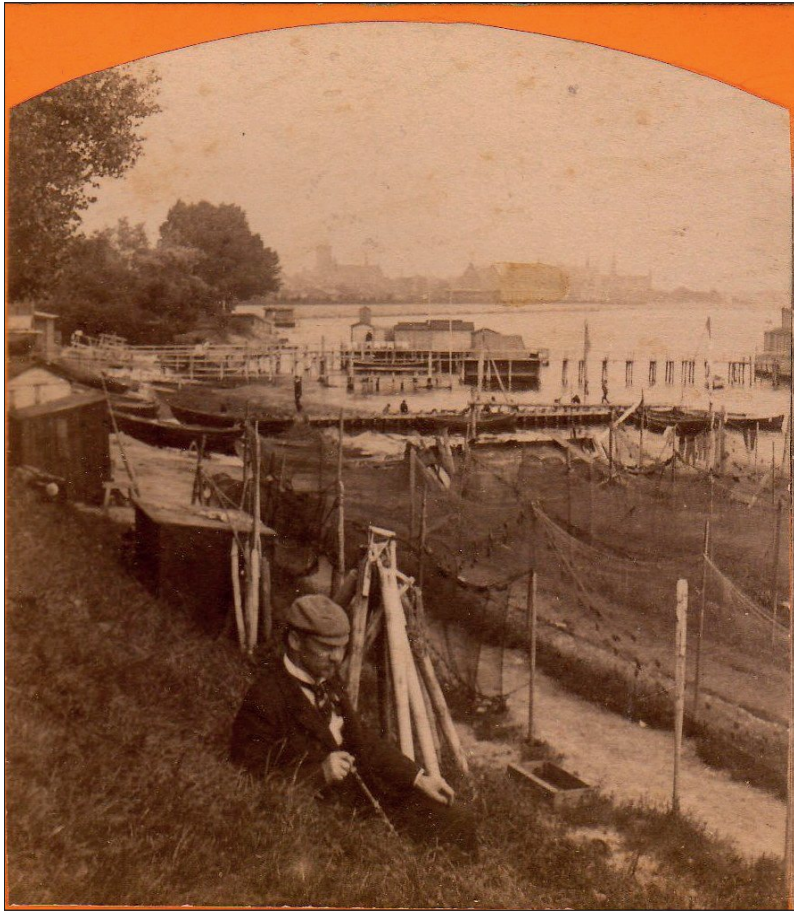

En videnskabsmand på arbejde i sit laboratorium

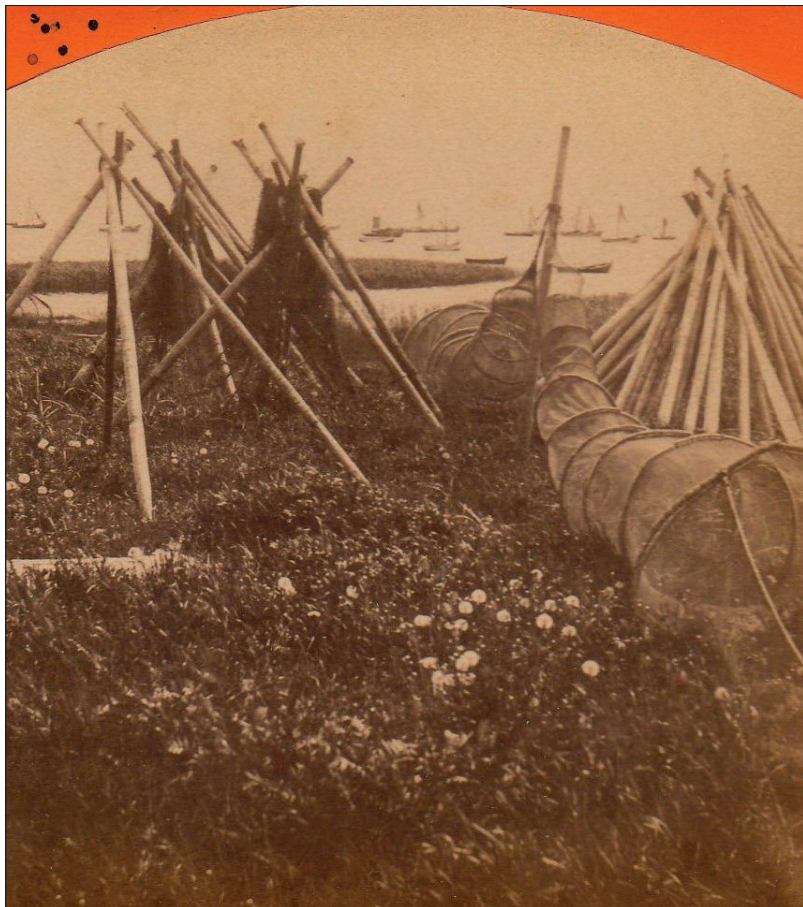

Kunstmaleren Lorenz Frølich

Kysten ved Helsingør

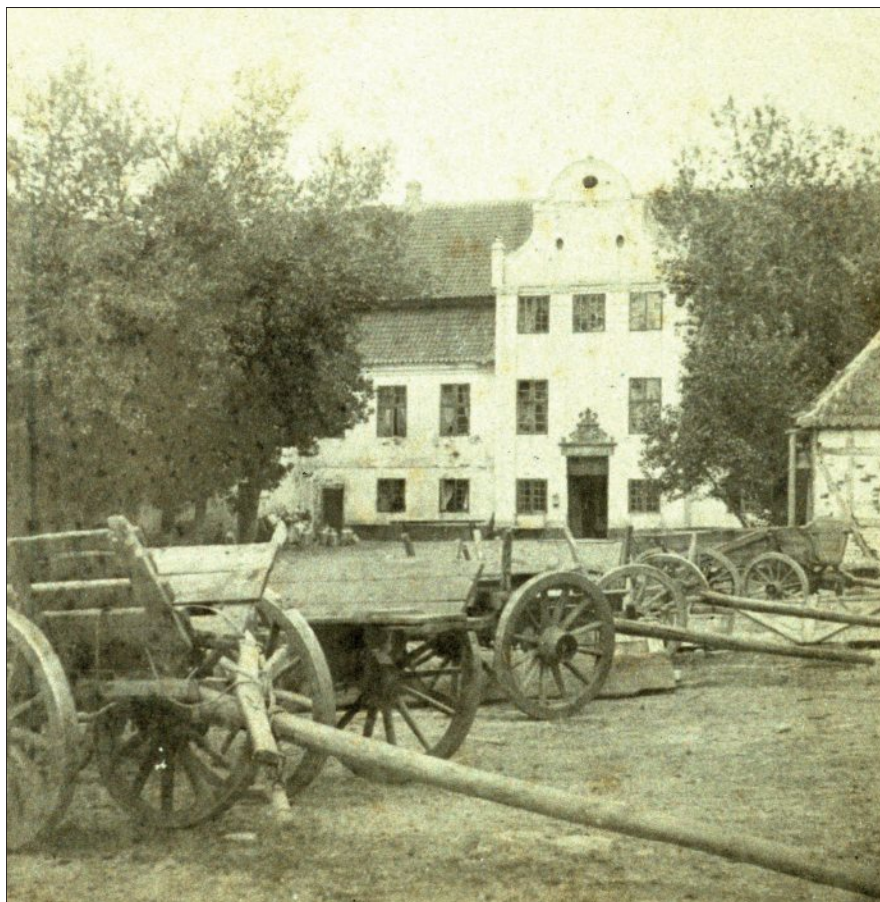

Ringkøbing fjord, 1899

Aastrupgaard ved Kolding, 1899

Arbejdsvogne

Ringkøbing havn

Horsens å

Lindborg kro

Damperen Susaa og møllen ved Karebæksminde

Naboen på visit

Mand og kone

Lars Kruse og kone, Skagen

Den hjemlige arne

Den dybe stille ro

Fotografen Dagmar Vestergaard i Kvarmløse pr. Tølløse, ca. 1910

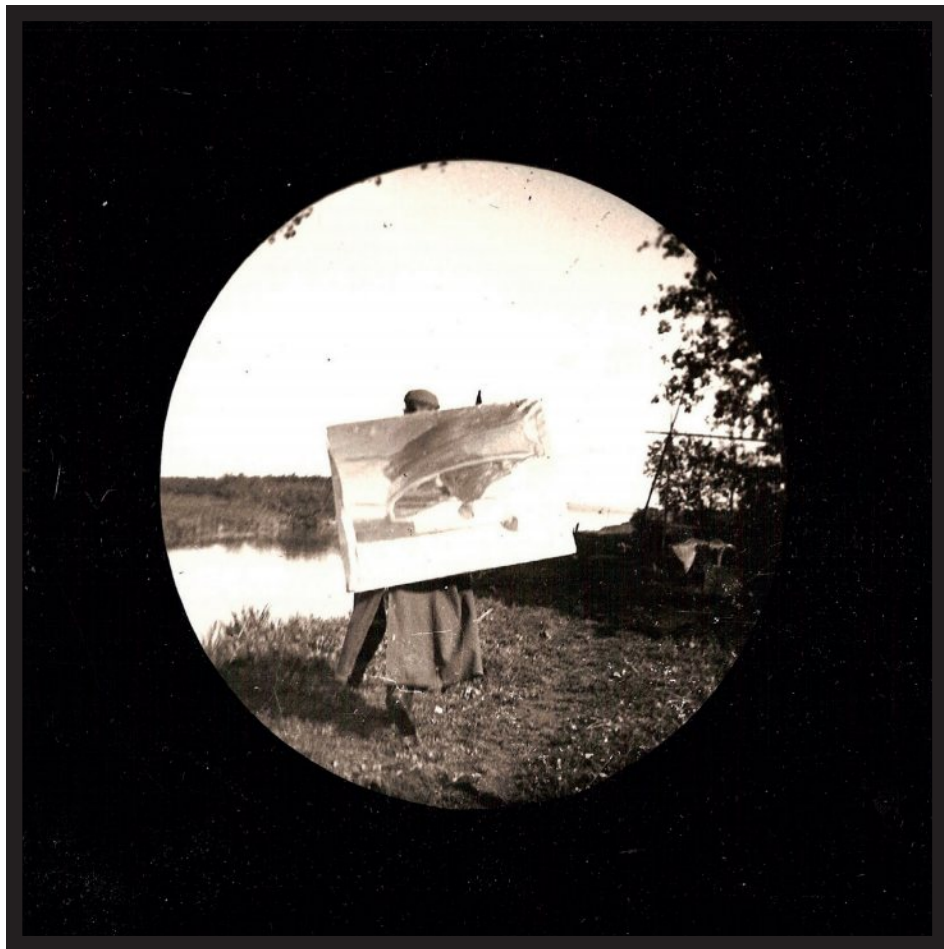
Fotografisk atelier

Rejsen er slut

Kunstmaleren L.A. Ring

Redaktion

Flemming Berendt, Teglgårdsvej 308, 3050 Humlebæk. Tlf.: 4919 2299. E-post dfs@post.tele.dk
Løssalg kr.150,- plus porto

ISBN 0107-6329 Danmark

Elektronisk eller fotografisk gengivelse af tidsskriftet er kun tilladt efter skriftlig godkendelse fra
Dansk Fotohistorisk Selskab.

No part of this publication may be reproduced in any form without permission in writing from the Copyright holder.
Tryk: Strandbygaard Grafik A/S.

